

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

จากความสำเร็จในการใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นหลักในการดำเนินคดีกับนักการเมืองที่ทุจริตและประพฤติมิชอบในอดีต ทำให้ประเทศไทยต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดแนวปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเสียใหม่ โดยการจัดตั้งองค์กรและกระบวนการพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแยกต่างหากจากองค์กรและกระบวนการพิจารณาคดีอาญาทั่วไป ดังปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่ได้บัญญัติองค์กรและกระบวนการตรวจสอบและดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และรวมถึงวิธีพิจารณาคดีเป็นพิเศษขึ้นมา สำหรับการทุจริตและประพฤติมิชอบของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยเฉพาะ ซึ่งก็คือ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ทำหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริงในเรื่องที่กล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่าทุจริต โดยมีวิธีพิจารณาโดยเฉพาะตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 ซึ่งมีสาระสำคัญให้ศาลพิเศษดังกล่าวนี้ใช้ระบบไต่สวนในการแสวงหาข้อเท็จจริงโดยยึดสำนวนคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลัก และต้องยึดถือหลักในเรื่องการฟังความทุกฝ่าย และสิทธิในการต่อสู้ของผู้ถูกกล่าวหา อันมีลักษณะวิธีการที่แตกต่างไปจากวิธีพิจารณาคดีอาญาโดยทั่วไปในศาลยุติธรรม ซึ่งใช้ระบบกล่าวหา

ระบบไต่สวนซึ่งนำมาใช้ในการพิจารณาคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีที่มาจากประเทศฝรั่งเศส ซึ่งเป็นประเทศที่ใช้กฎหมายระบบซีวิลลอว์ มีหลักปฏิบัติว่าศาลหรือผู้พิพากษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินกระบวนการพิจารณาสืบพยานและรวบรวมพยานหลักฐาน ซึ่งแตกต่างจากระบบกล่าวหาของประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นแม่แบบของประเทศที่ใช้กฎหมายระบบคอมมอนลอว์ มีหลักปฏิบัติว่า ในการพิจารณาคดีคู่ความเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ และมีอิสระในการดำเนินกระบวนการพิจารณาและสืบพยาน

เหตุใดในการปฏิบัติงาน ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงต้องใช้ระบบไต่สวนและวิธีปฏิบัติในลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากวิธีพิจารณาคดีอาญาที่เคยใช้อยู่เดิม คำตอบก็คือประเทศไทยเรา ประสบปัญหาเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบของ

นักการเมืองและข้าราชการระดับสูงเพิ่มมากขึ้น แต่กระบวนการยุติธรรมในการดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ทุจริตยังล่าช้า และไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ดังนั้น รูปแบบวิธีการปฏิบัติใหม่ ๆ จึงเกิดขึ้นเพราะวัตถุประสงค์สำคัญ คือ ต้องการลงโทษผู้กระทำผิดโดยเร็ว เพื่อไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติ แต่ขณะเดียวกันก็ได้ละเลยการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย ไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาคดีประเภทใดประเภทหนึ่งที่อยู่ในอำนาจของศาลที่ได้จัดตั้งขึ้นใหม่ ซึ่งได้แก่

1.) การดำเนินคดีอาญากับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรณีกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

2.) การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เนื่องจากผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

3.) การดำเนินคดีต่อกรรมการ ป.ป.ช. ที่ถูกกล่าวหาว่ามีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

ซึ่งทั้งหมดเป็นการใช้ระบบไต่สวนเพื่อแสวงหาความจริง และเป็นการไต่สวนตลอดกระบวนการ คือตั้งแต่ขั้นการดำเนินงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตลอดมาจนถึงชั้นศาล กล่าวคือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำหน้าที่ค้นหาความจริงโดยการแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐานทั้งที่เป็นผลร้ายและผลดีต่อผู้ถูกกล่าวหา แล้วสรุปผลว่า ข้อกล่าวหาเป็นมูลหรือไม่ หากฟังว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล ข้อกล่าวหาเป็นอันตกไป แต่หากเห็นว่ามีมูล คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะส่งสำนวนไต่สวนให้อัยการสูงสุดฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศาลจะประทับรับฟ้องคดีโดยไม่มีการไต่สวนมูลฟ้องเหมือนเช่นที่ปฏิบัติอยู่ในคดีอาญาทั่วไป ทั้งนี้เพราะกฎหมายบัญญัติว่าให้ยึดสำนวนไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักเมื่อมีการพิจารณาคดี ศาลก็จะใช้วิธีการต่างๆ ในการแสวงหาความจริงอย่างกว้างขวางตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ โดยยึดเอาสำนวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลัก ไม่ใช่สืบพยานได้เรื่อยๆ ไป หากพยานหลักฐานมีความชัดเจนแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องสืบพยานก็ได้ ถ้าต้องการข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจึงจะสืบเพิ่มเติมด้วยตนเอง ทั้งนี้ โดยมีหลักของการดำเนินคดีอาญาพื้นฐาน อาทิ หลักในการฟังความทุกฝ่าย หลักการเคารพสิทธิในการต่อสู้คดีของผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย อันถือว่าเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยการดำเนินงานของศาลซึ่งเป็นไปโดยรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 ตลอดจนข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2543 ยังกำหนดให้มีวิธีพิจารณาความเฉพาะที่เอื้อต่อความรวดเร็วในการพิจารณาของศาล และเพิ่มเติมอีกหลายประการด้วย อาทิ ให้มีการพิจารณาคดีโดยต่อเนื่องทุกวัน การอนุญาตให้ใช้เทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาช่วยให้เกิดการทำงานที่รวดเร็ว การไม่ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใช้สิทธิคุ้มกันทางรัฐสภา เพื่อประวิงคดีการมีอำนาจ พิจารณาคดีลับหลังจำเลยได้ เป็นต้น

การนำระบบไต่สวน มาใช้เป็นหลักในการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 นั้น ก็เพื่อเป็นกลไกสำคัญอย่างหนึ่งในการปฏิรูประบบการเมืองของประเทศไทย โดยเป็นมาตรการเพื่อปราบปรามนักการเมืองซึ่งดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่กระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต รวมทั้งผู้สนับสนุนและผู้ใช้ต้องถูกลงโทษตามความผิดที่กระทำลงไป อันเป็นการขจัดนักการเมืองเลวออกจากระบบการเมือง และการใช้อำนาจรัฐ และเป็นมาตรการป้องกันนักการเมืองที่คิดจะเข้าสู่ระบบการเมือง เพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้วใช้อำนาจโดยมิชอบแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองและพวกพ้อง ซึ่งหากการดำเนินคดีดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสมดังเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญดังกล่าวแล้ว ก็ย่อมส่งผลให้เป็นการปฏิรูปการเมืองให้ได้คนดีเข้าสู่ระบบการเมืองและใช้อำนาจรัฐมากขึ้น

การพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในระบบไต่สวน มีขั้นตอนและลักษณะพิเศษหลายประการ ซึ่งผู้เขียนได้วิเคราะห์ถึงขั้นตอนในการดำเนินการพิจารณาโดยเฉพาะที่ทำการศึกษาค้นคว้า 4 ขั้นตอน คือ การไต่สวนมูลฟ้อง การตรวจพยานหลักฐาน การไต่สวนพยานหลักฐานใช้สำนวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลัก และการไต่สวนพยานหลักฐานเพิ่มเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบทที่ 5 ผู้เขียนจึงไม่ขอกล่าวซ้ำอีก

6.2 ข้อเสนอแนะ

สำหรับในภาพรวมของการพิจารณาคดีระบบไต่สวน ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ผู้เขียนเห็นว่า ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อัยการสูงสุด ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทำการศึกษา ทำความเข้าใจ และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวิธีพิจารณาคดีในระบบไต่สวน รวมทั้งให้มีการประสานงานกัน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่างๆ ในการพิจารณาคดี เช่น ให้ความสะดวก รวดเร็ว และมีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันในการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นไปตามหลักกระบวนการยุติธรรมที่ดี

6.2.1. การไต่สวนมูลฟ้อง

คดีที่ยื่นฟ้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้เขียนขอแบ่งการดำเนินคดีเป็น 3 กรณี คือ การดำเนินคดีอาญา การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน และการดำเนินคดีต่อกรรมการ ป.ป.ช.

1.) การดำเนินคดีอาญา และการดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไต่สวนข้อเท็จจริงโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนแทนทุกคดี เมื่อไต่สวนแล้วเสร็จประธาน ป.ป.ช. จะส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้อัยการสูงสุดยื่นฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หากอัยการสูงสุดตรวจสอบมีพยานหลักฐานพอฟ้อง หรือหากอัยการสูงสุดพบว่าไม่มีข้อที่ไม่สมบูรณ์และคณะทำงานหาข้อยุติได้ว่ามีหลักฐานพอฟ้อง และอัยการสูงสุดยื่นฟ้องคดี ผู้เขียนเห็นด้วยกับการไม่ไต่สวนมูลฟ้องในกรณีดังกล่าวตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเพื่อความรวดเร็วในการดำเนินคดีตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญนั้น เนื่องจากอัยการสูงสุดได้มีการตรวจสอบ กลับกรอง รายงาน เอกสาร และความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. อีกชั้นหนึ่งแล้ว

2.) แต่หากเป็นกรณีที่คณะทำงานไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการฟ้องคดีได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นฟ้องคดีเองหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทนได้ ในกรณีนี้ผู้เขียนเห็นว่า ควรมีการไต่สวนมูลฟ้องก่อนเพื่อเป็นการตรวจสอบกลับกรองคดีในเบื้องต้นก่อน เนื่องจากมีการตรวจสอบโดยอัยการสูงสุด แล้วพบว่าไม่มีข้อที่ไม่สมบูรณ์ และตรวจสอบโดยคณะทำงานร่วมแล้วยังหาข้อยุติไม่ได้ จึงสมควรมีการไต่สวนมูลฟ้องก่อน เพราะน่าจะมีความบกพร่องของจำนวน

คืออย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น พยานหลักฐานไม่เพียงพอที่จะฟ้องคดี เป็นต้น เพื่อเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหา

3.) สำหรับการดำเนินคดีต่อกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อประธานวุฒิสภาส่งคำร้องขอให้ดำเนินคดีต่อกรรมการ ป.ป.ช. ให้ดำเนินการเลือกองค์คณะผู้พิพากษา และให้องค์คณะผู้พิพากษาแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน ทำหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริง และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินคดีตามคำร้องขอ กรณีที่คณะกรรมการไต่สวนมีมติว่าข้อกล่าวหาอันเป็นคดีอาญาต่อกรรมการ ป.ป.ช. นี้มีมูลหรือมีมติว่ากรณีมีมูลน่าเชื่อว่ากรรมการ ป.ป.ช. ร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการไต่สวนส่งเรื่องให้อัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ในกรณีที่คณะกรรมการไต่สวน เห็นว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูลให้คณะกรรมการไต่สวนส่งเรื่องไปยังองค์คณะผู้พิพากษา หากองค์คณะผู้พิพากษาเห็นว่าพยานหลักฐานที่คณะกรรมการไต่สวนรวบรวมยังไม่เพียงพอที่จะมีคำสั่งในเรื่องนี้ อาจกำหนดให้คณะกรรมการไต่สวนรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมภายในระยะเวลาอันสมควรก่อนมีคำสั่ง หากองค์คณะผู้พิพากษาเห็นว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้พิพากษายกคำร้องขอ แต่หากองค์คณะผู้พิพากษาเห็นว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูลให้ส่งเรื่องไปยังอัยการสูงสุดเพื่อยื่นฟ้องต่อศาล

กรณีการดำเนินคดีต่อกรรมการ ป.ป.ช. อัยการสูงสุดมีการยื่นฟ้องโดยไม่ต้องมีการไต่สวนมูลฟ้องเช่นกัน ซึ่งกรณีนี้ผู้เขียนเห็นด้วยสำหรับการไม่ไต่สวนมูลฟ้อง เนื่องจาก คณะกรรมการไต่สวนเป็นบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งกฎหมายกำหนดคุณสมบัติไว้ชัดเจน มีความรู้ความสามารถที่จะเทียบเท่ากับศาลไต่สวน อย่างในประเทศฝรั่งเศสได้ และองค์คณะผู้พิพากษามีการตรวจสอบอีกชั้นหนึ่งด้วย

ข้อสรุปเกี่ยวกับการไต่สวนมูลฟ้อง ผู้เขียนเห็นว่าควรแก้ไขกฎหมายให้มีการไต่สวนมูลฟ้องในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องคดีเองกรณีหาข้อยุติเกี่ยวกับข้อไม่สมบูรณ์ไม่ได้ เป็นการตรวจสอบกลับกรองเพื่อเป็นหลักประกันและคุ้มครองจำเลยอีกชั้นหนึ่ง

6.2.2. การตรวจพยานหลักฐาน

แต่จากการศึกษา ในเรื่องการตรวจพยานหลักฐาน เป็นไปตามหลักการเปิดเผยพยาน (Discovery) เพื่อให้โอกาสแก่คู่ความจะได้เตรียมการเสนอพยานหลักฐานต่างๆ เนื่องจากรูปแบบในการพิจารณาคดีนั้น ให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาไต่สวนพยานหลักฐานต่อเนื่องติดต่อกันไปทุกวันทำการจนกว่าจะเสร็จการพิจารณา เว้นแต่ จะมีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอันอันมิอาจก้าว

ล่วงได้ ทำให้จำเลยอาจเสียเปรียบในการต่อสู้คดีได้โดยเฉพาะเมื่อมีการ “จุใจ” พยานเกิดขึ้น หรือมีการโต้แย้งพยานหลักฐานใดในภายหลัง อาจเกิดจากคู่ความอีกฝ่ายตั้งใจเปิดเผยพยานหลักฐานภายหลังเพื่อเป็นการจุใจ หรือมีการทราบภายหลังว่ามีพยานหลักฐานนั้น

ไม่ว่าจะเป็นกรณีใดที่กล่าวมาแล้ว เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมศาลอาจอนุญาตให้มีการไต่สวนพยานหลักฐานนั้นเพิ่มเติมได้ ดังนั้น ในประเด็นนี้จะมีกฎหมายหรือข้อกำหนดที่ต้องกำหนดระยะเวลาอย่างชัดแจ้งในการนำเสนอพยานหลักฐานใหม่ เช่น ก่อนอ่านคำพิพากษา 7 วัน เป็นต้น แต่หากเป็นกรณีศาลไต่สวนพยานหลักฐานเพิ่มเติมเอง ควรมีข้อกำหนดให้ตรวจพยานหลักฐานภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ศาลแจ้งคู่ความ เพื่อให้คู่ความทั้งสองฝ่ายมาตรวจพยานหลักฐานหากไม่ได้แย้งองค์คณะผู้พิพากษาจะได้มีคำสั่งให้รับฟังพยานหลักฐาน ทำให้เกิดความเป็นธรรมยิ่งขึ้น

6.2.3. การใช้จำนวนไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลัก

จากการศึกษาการใช้จำนวนไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งในทางปฏิบัติการไต่สวนข้อเท็จจริงดำเนินการโดยคณะอนุกรรมการไต่สวน ซึ่งประกอบด้วย กรรมการ ป.ป.ช. 1 คน พนักงานเจ้าหน้าที่ และหรือผู้ทรงคุณวุฒิตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด เป็นอนุกรรมการไต่สวน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับฐานะและระดับของตำแหน่งและการคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาตามสมควร

สำหรับคดีอาญาทั่วไป คณะอนุกรรมการไต่สวนจะเป็นลักษณะเดียวกันกับคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองก็ได้ แต่อาจลดหลักเกณฑ์ลงบ้างเล็กน้อย เนื่องจากคดีอาญาทั่วไปผลประโยชน์อาจไม่สูงเท่ากับคดีของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และอาจมีความซับซ้อนที่น้อยกว่าเล็กน้อย อาจลดคุณสมบัติข้าราชการชั้น 4 อย่างน้อย 1 คน หรือกำหนดตามกฎหมายเดิมก็ได้ เนื่องจากคดีอาญาทั่วไปมีการฟ้องคดีไปยังศาลยุติธรรมที่มีเขตอำนาจเหนือ ซึ่งมี 3 ชั้นศาล คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา

¹ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 มาตรา 19

6.2.4. การไต่สวนพยานหลักฐานเพิ่มเติม

ศาลเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพิจารณาคดี และมีอำนาจที่จะไต่สวนพยานหลักฐานเพิ่มเติม หรืองดไต่สวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ใกล้เคียงความจริงมากที่สุด การกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการสืบพยานมีน้อย ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจได้อย่างกว้างขวางและยืดหยุ่นได้มาก โดยเจตนารมณ์ของกฎหมาย แต่ข้อกังวลบางประการเท่านั้นที่อาจจะให้มีการใช้อำนาจการไต่สวนพยานหลักฐานเพิ่มเติมด้วยความระมัดระวัง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย